

Razumkov
centre

РІЧНИЙ ЗВІТ-2021

Київ-2022

ЗМІСТ

3	Вступне слово
5	Про Центр Разумкова
7	Проектна діяльність та видання Центру Разумкова
7	◆ Загальноцентрівські проекти
9	◆ Економічні і соціальні програми
14	◆ Політико-правові програми
15	◆ Програми зовнішньої політики та міжнародної безпеки
20	◆ Соціологічна служба
22	Заходи, організовані та проведені Центром Разумкова
36	Участь експертів у заходах поза межами діяльності Центру
38	Участь у міжнародних заходах
49	Центр Разумкова в цифрах
50	Фінансування та видатки Центру Разумкова у 2021р.
51	Центр Разумкова: команда і контакти

ВСТУПНЕ СЛОВО

2021 рік за багатьма показниками був непростим як для держави загалом, так і для Центру Разумкова зокрема.

У 2021р. Україна відзначала 30-річчя проголошення Незалежності, що безумовно позначилося на діяльності Центру Разумкова. Зважаючи на те, що Центр був створений практично в перші роки від набуття Україною статусу самостійної держави, а частина його експертів були безпосередніми учасниками процесів державотворення у різних сферах, центральним проєктом 2021р. стало дослідження «Україна: 30 років на європейському шляху».

Головна мета дослідження — оцінка тих масштабних змін в українській державі і суспільстві, що відбулися протягом 30 років Незалежності і, попри неоднозначні процеси протягом тих чи інших проміжків часу, значно наблизили Україну до стратегічної мети — повноправного членства в Європейському Союзі. Задумана як наукова, але доступна для широкого загалу, видана українською і англійською мовами, книга розійшлася теренами України і світу, презентувалася за кордоном. Часом її називають «Короткою історією Незалежної України», і ми цим пишаємося.

Початок постпандемічного відновлення був перерваний новою хвилею захворюваності, з новими варіаціями вірусу COVID-19, політичні процеси позначалися зниженням рівня підтримки влади і наростанням конфліктності в політикумі, непростою залишалася ситуація в релігійній сфері, процеси європейської та євроатлантичної інтеграції потребували нових імпульсів, зростала воєнна загроза з боку Росії.

Усі ці та інші актуальні теми знайшли своє відображення у дослідницьких проєктах Центру, виступах його експертів на конференціях і круглих столах, публікаціях у ЗМІ та фахових виданнях.

Як і раніше, практично всі оприлюднені результати соціологічних досліджень Центру були широко висвітлені у ЗМІ. Соціологічна служба та експерти Центру, як завжди, мають високу репутацію і користуються довірою. Експерти Центру брали активну участь у консультативно-дорадчих структурах при органах влади, зокрема Громадській Раді при МЗС. Тривала робота

профільних програм Центру з надання консультативних послуг вітчизняному бізнесу.

Так само, як і попередніми роками, Центр вів активну міжнародну діяльність – як у мережах (TTCSP, TEPSA, Мереж і аналітичних центрів країн Східного партнерства, групи «Т-20», Офісу зв'язку українських аналітичних центрів у Брюсселі), так і з зарубіжними партнерами на дво- та багатосторонній основі. На жаль, 2021р. для світової аналітичної спільноти позначився значною втратою – пішов із життя незмінний керівник Програми аналітичних центрів і громадянського суспільства Університету Пенсильванії Джеймс Макґанн, відданий друг України.

2021р. для Центру Разумкова став також роком оновлення програмних орієнтирів і цілей. Загальні збори затвердили нову Стратегію Центру до 2023р., визначивши головними цілями забезпечення високої якості та експертизи, посилення впливу на формування політичного порядку денного у країні, зміцнення авторитету у світовій аналітичній спільноті та забезпечення сталого інституційного розвитку.

Центр продовжував пошук нових форм і засобів презентації досліджень та їх поширення, вперше застосувавши у проектах рекламні кампанії з використанням відеоматеріалів. Переважна більшість видань Центру вже випускається у новій стилістиці, був оновлений і добре знайомий фаховим читачам Щорічник СІПРІ.

Центр Разумкова входить у 2022р. із новими планами і задумами, готовим до нових викликів.

Юрій ЯКИМЕНКО,
Президент Центру Разумкова

ПРО ЦЕНТР РАЗУМКОВА

Центр Разумкова (Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова) — недержавна аналітична інституція, заснована в 1994р. Олександром Разумковим. Під дахом Центру були зібрані кращі аналітики країни з різних сфер: безпеки, оборони, економіки, права та міжнародних відносин. Центр під керівництвом Олександра Разумкова привернув увагу державного керівництва, вітчизняних та іноземних експертів, провідних мас-медіа.

Олександр Разумков помер 29 жовтня 1999р. Він заклав міцний фундамент для ствердження і розвитку кращого аналітичного центру країни. 24 жовтня 2000р. рішенням зборів засновників Центру присвоєно ім'я Олександра Разумкова.

Центр Разумкова є однією з небагатьох українських багатопрофільних аналітичних інституцій. Його дослідження охоплюють головні напрями державної політики та розвитку. Аналітична робота Центру містить практичні пропозиції та рекомендації для органів державної влади та місцевого самоврядування.

Центр Разумкова у своїй діяльності керується принципами реалізму і прагматизму, політичної незаангажованості, активного впливу на державну політику, високої якості та оперативності підготовки матеріалів, відповідальності за їх якість і доброчесність.

Експерти Центру поєднують ґрунтовні теоретичні знання і практичний досвід, набутий під час роботи в органах влади, дипломатичних установах, державних компаніях, мас-медіа, а також на військовій службі, у науковій та викладацькій діяльності.

Ми сприяємо досягненню та захисту національних інтересів України, підвищенню її авторитету на міжнародній арені, розвитку суспільства та держави як сучасної європейської нації

на принципах демократії, соціально орієнтованої конкурентоспроможної економіки.

Цілі, які ми ставимо перед собою:

- ✓ розробка моделей соціально-економічного розвитку України та механізмів їх реалізації;
- ✓ сприяння конструктивній взаємодії гілок влади;
- ✓ розбудова ефективної, економічно необтяжливої Воєнної організації держави;
- ✓ підвищення ефективності взаємодії держави та суспільства, обґрунтованості державних рішень, результативності власної участі у процесі їх прийняття;
- ✓ налагодження плідної співпраці з міжнародними аналітичними центрами, проведення спільних досліджень з актуальних проблем.

Ми проводимо дослідження у таких головних сферах: внутрішня і правова політика держави, зовнішня політика, державне управління, національна безпека, національна оборона та військове будівництво, соціально-економічний розвиток, міжнародні відносини, міжнародна та регіональна безпека. Центр Разумкова має власну соціологічну службу, дослідження якої отримали високий ступінь довіри вітчизняних і зарубіжних замовників. Регулярно проводяться загальнонаціональні та експертні опитування.

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА

ЗАГАЛЬНОЦЕНТРІВСЬКІ ПРОЕКТИ

Україна 2020–2021: невинуватені очікування, неочікувані виклики

Аналітичну доповідь підготовлено в рамках власного щорічного проекту Центру «Підсумки і прогнози». У ній, за традицією, зазначені основні події, процеси і тенденції, що відбувалися в різних сферах суспільного життя в Україні у 2020р., їх наслідки з точки зору перспектив розвитку країни у 2021р.

Окремий розділ доповіді містить динаміку даних загальнонаціональних соціологічних досліджень стосовно розвитку ситуації у країні загалом і в певних сферах зокрема, перебігу деяких реформ, дій влади на окремих напрямках та ін.

Читати: <https://razumkov.org.ua/uploads/other/2021-PIDSUMKI-PROGNOZI-UKR-ENG.pdf>

Україна: 30 років на європейському шляху

Це видання є спробою комплексного дослідження еволюції різних сфер українського суспільства в період 1991-2021рр., досягнутого прогресу, проблем і перспектив розвитку в різних сферах, з погляду їх впливу на стан забезпечення громадянських, політичних, економічних і соціальних прав і свобод громадян, сприяння практичній реалізації євроінтеграційного курсу України. Автори також хотіли нагадати основні «віхи» у 30-річній історії нашої незалежної держави, виокремити головні етапи перетворень, підкреслити важливість змін, що відбулися, та позначити тенденції, що ведуть у європейське майбутнє.

Видання містить три тематичні розділи та додаток із соціологічними даними. Кожен розділ складається з відповідних підрозділів (від соціальної сфери та економіки до внутрішньої політики і безпеки), в яких стисло окреслюються події (та їх наслідки) в усіх життєво важливих галузях держави за 30 років незалежності.

Проект реалізовано за підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні

Читати: <https://razumkov.org.ua/uploads/2021-nezalezhnist-30.pdf>

ЕКОНОМІЧНІ І СОЦІАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Чинники, складові і результати запровадження і реалізації антикризової політики в окремих країнах світу та Україні. Прогноз соціально-економічного розвитку України у 2021р.

Для України 2020р. виявився надто складним і суперечливим, застосовувані напрями і заходи соціально-економічної політики далеко не завжди були адекватні ризикам і викликам.

У виданні, крім аналітичної доповіді Центру Разумкова, представлені позиції (у т.ч. дискусійного характеру) провідних вітчизняних фахівців-експертів, в яких, поряд з аналізом (анти)коронавірусних міжнародного досвіду і глобальних процесів, увага акцентується на вітчизняних кризових проблемах, здобутках і втратах, що дозволить прояснити раціональне бачення розвитку країни у найближчій перспективі.

Видання здійснене за фінансової підтримки Представництва Фонду Фрідріха Науманна за свободу в Україні та Білорусі

Читати: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf

Smart-інфраструктура у сталому розвитку міст: світовий досвід та перспективи України

У виданні представлено аналітичну доповідь, яка узагальнює існуючі підходи до визначення змісту, передумов, головних детермінантів процесу цифровізації та поширення цифрових технологій, а також визначає поточний стан і перспективи розбудови smart-інфраструктури у сталому розвитку міст у країнах світу та Україні.

У доповіді аналізуються сучасні тенденції реалізації концепції Smart City у сталому розвитку міст з особливою увагою до мегатрендів структурних змін у світовій економіці крізь при-

зму поширення цифрових технологій, розвитку цифровізації та стрімких процесів урбанізації. Детально розглядаються головні характеристики та функції smart-інфраструктури, перешкоди на шляху до її розбудови, потенційні переваги та виклики впровадження smart-технологій у фізичну інфраструктуру міста. Окремий розділ присвячено світовому досвіду розбудови smart-інфраструктури в частині законодавчого, інституційного та фінансового забезпечення. Особливу увагу надано практичному досвіду розбудови smart-інфраструктури в містах України: головним здобуткам, а також перешкодам, що стоять на заваді повсюдного впровадження smart-технологій в систему життєзабезпечення міста.

Крім зазначеного, видання містить фахові статті, в яких аналізуються окремі проблемні аспекти розбудови smart-інфраструктури у сталому розвитку міст у світі та в Україні.

Видання здійснене за фінансової підтримки Представництва Фонду Фрідріха Науманна за Свободу в Україні та Білорусі

Читати: <https://razumkov.org.ua/uploads/other/2021-SMART-%D0%A1%YTI-SITE.pdf>

Перспективи посткоронавірусних економічних трансформацій та їх вплив на розвиток країн. Місце України у посткризовому світі

У виданні представлені аналітична доповідь Центру Разумкова і позиції (у т.ч. дискусійного характеру) провідних вітчизняних фахівців-експертів, в яких увага концентрується на міжнародних і вітчизняних кризових проблемах, досвіді анти- і посткоронавірусних напрямів економічної політики, а також пов'язаними здобутками і втратами у провідних економіках світу. Це сприятиме формуванню в Україні раціонального бачення і завдань для відновлення розвитку.

Дослідження спрямоване на вивчення особливостей розвитку світових економічних процесів в умовах приборкання чинників коронавірусної кризи, а з тим — формування засад прискореного відновлення національної економіки у посткоронавірусний період.

Видання здійснене за фінансової підтримки Представництва Фонду Фрідріха Науманна за Свободу в Україні та Білорусі

Читати: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2021_perspectives_for_economic_transformations.pdf

Соціально-економічні наслідки коронакризи

У виданні міститься інформаційно-аналітична доповідь, що складається з п'яти розділів. У кожному розділі наведені результати дослідження впливу пандемії COVID-19 на різні соціально-економічні та інституційні процеси в Україні, аналіз прямих та опосередкованих наслідків пандемії на рівень життя населення, вплив на систему охорони здоров'я, сферу соціального захисту та ринок праці. Крім того, окремо аналізується вплив пандемії на соціальне самопочуття громадян.

У дослідженні також розглядаються інструменти державної політики та ефективність державних антикризових заходів, спрямованих на підтримку населення України в період карантинних обмежень (особливо соціально вразливих груп населення).

Проект «COVID-19: наслідки, виклики та можливості для України»

Видання здійснене за фінансової підтримки Представництва Фонду Ганнса Зайделя в Україні

Читати: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2021_Socialno-Ekonomichni_naslidky_koronakryzy.pdf

Особливості релігійного і церковно-релігійного самовизначення громадян України: тенденції 2000–2021рр.

Центр Разумкова здійснює постійний моніторинг церковно-релігійної ситуації в Україні, зокрема — соціологічний моніторинг стану і тенденцій розвитку релігійності українського суспільства, рівня суспільної довіри до Церкви як соціального інституту, а також громадської думки стосовно ролі релігії і Церкви в суспільному житті, державно-конфесійних, міжконфесійних і міжцерковних відносин.

Останнє за часом загальнонаціональне дослідження проводилось у листопаді 2021р. і складалось із загальнонаціонального опитування громадян України за вибіркою, що репрезентує доросле населення територій України, що перебувають під контролем органів державної влади України (тобто за винятком тимчасово окупованих територій Криму та окремих районів Донецької та Луганської областей), а також дослідження методом online-фокус-груп.

Порівняльний аналіз результатів досліджень дозволяє стисло окреслити тенденції розвитку релігійності українського суспільства впродовж останніх 20 років і зробити певні констатації.

Інформаційні матеріали підготовлені за фінансової підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні

Читати: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2021_Religiya.pdf

ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ПРОГРАМИ

Сучасний стан і основні тенденції суспільно-політичного розвитку України

У виданні представлена аналітична доповідь, що складається з трьох розділів, у яких стисло характеризується стан суспільно-політичної ситуації в Україні і розглядаються ключові гравці, які мають вплив на її подальший розвиток, окреслюються основні тенденції розвитку суспільно-політичної ситуації, визначаються основні сценарії подальшого розвитку подій у перспективі найближчих двох років.

Під час дослідження з'ясувалося, що з переходом через «екватор» президентської каденції В.Зеленського настає доволі цікавий момент у розвитку партійної системи, яка зовсім не виглядає застиглим фор-

муванням і отримує одразу кілька нових імпульсів.

Кожен з розроблених експертами Центру Разумкова сценаріїв передбачає певну зміну політичного ландшафту, дотримання переважно демократичних правил гри і рух до певної стабілізації як основу для нормального функціонування держави (за винятком сценаріїв надзвичайного чи воєнного стану, які не передбачають проведення будь-яких виборів).

Проект реалізовано за підтримки Представництва Фонду Ганнса Зайделя в Україні

Читати: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2021_polit_perspektiv_ua.pdf

ПРОГРАМИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ТА МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

Суспільна підтримка євроатлантичного курсу України: оцінки та рекомендації

Майже 30-літня історія відносин Україна-НАТО містить сторінки динамічного розвитку та стагнації, спільного інтересу сторін до поглиблення партнерства та взаємних розчарувань.

У доповіді представлені результати загальнонаціонального соціологічного опитування та зроблені на їх основі експертні оцінки громадської думки з широкого кола питань, пов'язаних із євроатлантичною інтеграцією України. Крім того, наведені відповідні висновки та рекомендації, спрямовані на підвищення якості формування та імплементації державної політики інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції.

Проект «Суспільна підтримка євроатлантичного курсу України: оцінки та рекомендації»

Видання здійснене за фінансової підтримки Уряду Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії

Читати: <https://razumkov.org.ua/uploads/article/2021-nato-ukr.pdf>

Україна-ЄС: шлях до політичної асоціації

Видання містить аналітичну доповідь, присвячену еволюції, особливостям і перспективам політичних відносин Україна-ЄС. У доповіді досліджується ефективність інституційного забезпечення відносин Києва і Брюсселя, визначаються виклики та загрози євроінтеграції, зосереджується увага на найбільш актуальних для України питаннях — безпека і здійснення внутрішніх реформ. Також окреслюється роль і місце України в системі зовнішньої політики ЄС, розглядаються правові засади і перспективи політичної асоціації.

Крім того, у виданні наведені результати експертного та загальнонаціонального соціологічних досліджень. Громадяни і фахівці з міжнародних питань оцінювали темпи та особливості просування України на шляху євроінтеграції, визначали проблемні аспекти. Зокрема, експерти характеризували стан досягнення цілей Угоди про асоціацію Україна-ЄС, окреслювали специфіку політичного діалогу, наголошували на необхідності оновлення Угоди про асоціацію, насамперед її політичної частини.

Також у виданні представлені авторські статті, присвячені проблемам і особливостям політичного діалогу України та ЄС.

Проект «Україна-ЄС: шлях до політичної асоціації»

Видання здійснене за фінансової підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні

Читати: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2021_association.pdf

Партнерство Україна-ЄС у безпековій сфері: стан і перспективи

Видання містить незалежні експертні оцінки стану справ у сфері безпекового партнерства Україна-ЄС у контексті імплементації Угоди про асоціацію, визначення факторів успіхів і невдач, аналіз відповідності чинних форматів, пріоритетів і механізмів співробітництва реаліям і прогнозованим змінам у середньостроковій перспективі.

Крім того, у виданні наведені додатки з довідковими матеріалами про проекти PESCO, двостороннє співробітництво України з окремими країнами-членами ЄС у сфері СПБО, співробітництво МВС України з агентствами та місіями ЄС, програми і проекти ЄС і країн-членів, що здійснюються в Україні у сфері цивільної безпеки, а також результати опитування українських та іноземних експертів з питань безпекового партнерства Україна-ЄС.

Проект реалізовано за сприяння Представництва Фонду Ганса Зайделя в Україні

Читати: <https://razumkov.org.ua/uploads/other/%D0%91%D0%95%D0%97%D0%9F%D0%95%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%95%20%D0%9F%D0%90%D0%A0%D0%A2%D0%9D%D0%95%D0%A0%D0%A1%D0%A2%D0%92%D0%9E%20%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%90%D0%87%D0%9D%D0%90-%D0%84%D0%A1.pdf>

Секторальна інтеграція України до ЄС: передумови, перспективи, виклики

У виданнях представлена аналітична доповідь, що складається з чотирьох розділів, в яких оцінюються характер і особливості євроінтеграційної політики влади, здобутки та проблеми на шляху до ЄС, відзначаються внутрішні обставини і зовнішні умови просування України до євроспільноти, розглядаються деякі нові пріоритети взаємодії Києва і Брюсселя, аналізуються передумови активізації секторальної інтеграції у сфері економіки, окреслюються шляхи просування України до ринків ЄС, відзначається ефективність інструментів сприяння секторальній інтеграції, досліджуються стан, тенденції і перспективи інтеграції Україна-ЄС в деяких секторах. Крім того, надаються узагальнені висновки та комплекс пропозицій з активізації і поглиблення секторальної інтеграції Україна-ЄС.

Проект «Секторальна інтеграція України до ЄС: передумови, перспективи, виклики»

Видання брошури та журналу здійснене за фінансової підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні

Читати: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2021_sektor_eu_ukr.pdf

Читати: https://razumkov.org.ua/uploads/journal/ukr/NSD185-186_2021_ukr.pdf

Щорічник СІПРІ 2020: Озброєння, роззброєння та міжнародна безпека

У черговому 21-му україномовному виданні Щорічника СІПРІ викладені інформаційні та аналітичні матеріали досліджень, здійснених Стокгольмським міжнародним інститутом дослідження миру (СІПРІ) з метою сприяння відкритості і прозорості у сферах контролю над озброєннями та роззброєння, а також з питань міжнародної безпеки. Результати досліджень узагальнені за трьома напрямками: безпека і конфлікти; військові витрати та озброєння; нерозповсюдження, контроль над озброєннями та роззброєння, — які викладені у відповідних частинах цієї книги. Матеріали Щорічника призначені для цивільних і військових фахівців у галузі національної і міжнародної безпеки, міжнародних відносин, міжнародного права, конфліктології, державних службовців, працівників оборонно-промислового комплексу, політологів і журналістів, викладачів і студентів навчальних закладів України.

Читати: https://razumkov.org.ua/images/sipri/SIPRI_2020_ukr.pdf

СОЦІОЛОГІЧНА СЛУЖБА

У 2021р. соціологічною службою Центру Разумкова проведено 15 загальнонаціональних опитувань, п'ять регіональних і п'ять експертних опитувань. Також було здійснено по одному опитуванню ветеранів АТО/ООС та внутрішньо переміщених осіб.

Партнерами досліджень виступали Офіс представника Ради Європи, Європейська Рада міжнародних відносин, Фонд Народонаселення ООН в Україні — UNFPA Ukraine, Представництво Фонду Ганса Зайделя в Україні, Представництво Фонду Фрідріха Науманна за Свободу в Україні та Білорусі, Представництво Фонду Конрада Аденауера в Україні, Інститут глобальної публічної політики (Берлін), Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва.

Тематика досліджень висвітлювала низку питань розвитку Української держави, суспільства та міжнародних відносин, зокрема:

- ✓ Оцінка ситуації у країні, довіра до інститутів суспільства та політиків, електоральні орієнтації громадян
- ✓ Оцінка особистісних якостей та діяльності В.Зеленського на посту Президента України
- ✓ Ставлення до тарифної політики
- ✓ Оцінка ситуації та процесів, що відбуваються у країні
- ✓ Ставлення до вакцинації від COVID-19
- ✓ Робота і зайнятість в умовах пандемії COVID-19
- ✓ Готовність громадян до участі в акціях протесту
- ✓ Ставлення до вступу до ЄС і НАТО
- ✓ Оцінка наслідків реформи децентралізації і готовність брати участь у житті місцевої громади. Бачення ролі бізнесу в розвитку громад
- ✓ Оцінка ролі держави та бізнесу в економічних процесах. Вимоги громадян до соціальної політики держави

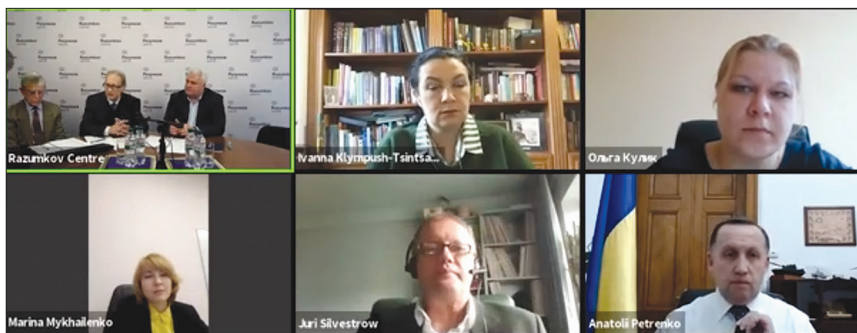

- ✓ Електоральні орієнтації громадян на виборах до Верховної Ради, оцінка матеріального становища та питань, пов'язаних з опалювальним сезоном
- ✓ Реалізація основних принципів Конституції України і конституційних прав громадян
- ✓ Оцінка версії В.Суворова про події, пов'язані з нападом нацистської Німеччини на СРСР
- ✓ Оцінка головних тез статті В.Путіна «Про історичну єдність росіян та українців»
- ✓ Місце Дня Перемоги в історичній пам'яті українців
- ✓ Позиція громадян з проведення місцевих виборів в окремих районах Донецької та Луганської областей
- ✓ Повернення Криму: яким українці бачать його політичне майбутнє
- ✓ Ставлення до влади та ЗМІ
- ✓ Оцінка загрози агресії з боку Росії
- ✓ Оцінка діяльності неурядових аналітичних центрів

ЗАХОДИ, ОРГАНІЗОВАНІ ТА ПРОВЕДЕНІ ЦЕНТРОМ РАЗУМКОВА

26 січня в online-режимі відбувся Круглий стіл «**Секторальна інтеграція України до ЄС: передумови, перспективи, виклики**», організований Центром Разумкова спільно з Представництвом Фонду Конрада Аденауера в Україні.

Учасників Круглого столу привітали голова Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні Т.Петерс і президент Центру Разумкова Ю.Якименко. Т.Петерс наголосив на актуальності і важливості ефективного просування України на європейському шляху. Ю.Якименко окреслив пріоритетні напрями, шляхи та перспективи секторального співробітництва Києва і Брюсселя.

У рамках заходу експерти Центру Разумкова — співдиректор програм зовнішньої політики і міжнародної безпеки М.Пашков і науковий консультант з економічних питань В.Сіденко — презентували видання Центру Разумкова, присвячене проблемам секторальної інтеграції Україна-ЄС. Видання містить аналітичну доповідь, серію інтерв'ю з урядовцями і незалежними експертами, результати експертного опитування і ряд статей фахівців-міжнародників.

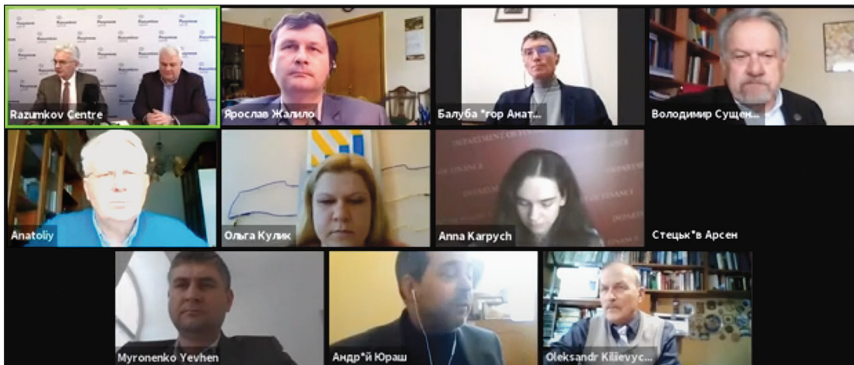

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/kruglyi-stil-sektoralna-integratsiia-ukrainy-do-yes-peredumovy-perspektyvy-vyklyky>

29 січня в online-режимі відбулася дискусія **«Чому аналітичні центри мають значення у часи кризи»**.

Під час дискусії був презентований «Світовий рейтинг аналітичних центрів – 2020», підготовлений Програмою дослідження аналітичних центрів та громадянського суспільства Університету Пенсильванії.

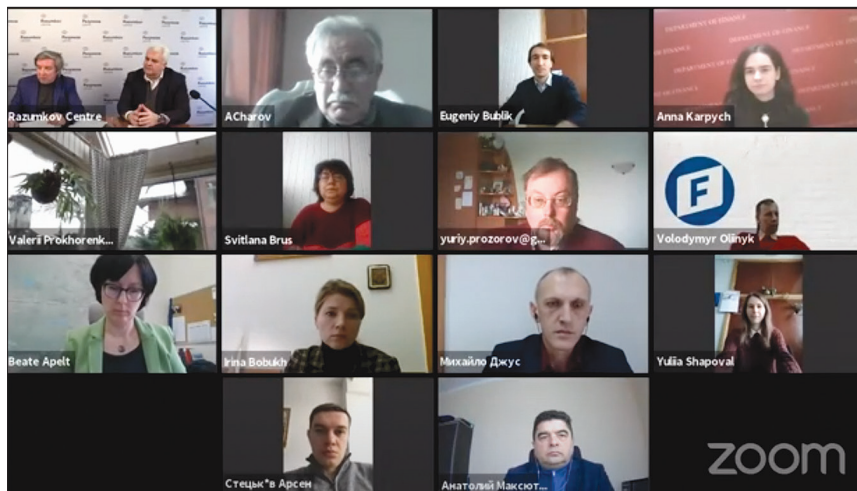
До участі в дискусії були запрошені представники законодавчої та виконавчої влади, державних і недержавних аналітичних центрів, науковці, незалежні експерти, представники бізнесу, міжнародних організацій та посольств.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/publiczna-dyskusii-na-temu-chomu-analitychni-tsentry-maiut-znachennia-u-chasy-kryzy>

23 лютого відбулася online-презентація публікації **«Чинники, складові і результати запровадження і реалізації антикризової політики в окремих країнах світу та Україні. Прогноз соціально-економічного розвитку України у 2021р.»**

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/onlainprezentatsiia-publikatsii-chynnyky-skladovi-i-rezultaty-zaprovadzhenia-i-realizatsii-antykryzovoi-polityky-v-okremykh-krainakh-svitu-ta-ukraini-prognoz-sotsialnoekonomichnogo-rozvytku-ukrainy-u-2021r>

18 березня відбулася online-презентація щорічних аналітичних оцінок Центру Разумкова **«Україна 2020-2021: невинуватені очікування, неочікувані виклики»**.

В аналітичній доповіді окреслюються основні процеси і події, що відбувалися в Україні у 2020р. у різних сферах, прогнози розвитку ситуації на 2021р., результати соціологічних досліджень.

У заході взяли участь діючі та колишні урядовці і політики, представники різних гілок влади, відомі науковці та експерти, представники посольств і міжнародних організацій.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/onlainprezentatsiia-shchorichnykh-analitychnykh-otsinok-ukraina-2020-2021-nevypravdani-ochikuvannia-neochikuvani-vyklyky>

31 березня відбулася online-дискусія **«Smart-інфраструктура у сталому розвитку міст: світовий досвід та перспективи України».**

Під час дискусії провідний експерт економічних і соціальних програм Центру Разумкова К.Маркевич презентувала результати аналітичної доповіді «Smart-інфраструктура у сталому розвитку міст: світовий досвід та перспективи України».

Під час заходу обговорювалися питання поширення цифрових технологій та розвиток цифровізації у країнах і містах: глобальні тренди та ситуація в Україні; smart-інфраструктура у містах: потенційні переваги та виклики (для влади, бізнесу та населення); пріоритети та інструменти політики розбудови smart-інфраструктури в Україні.

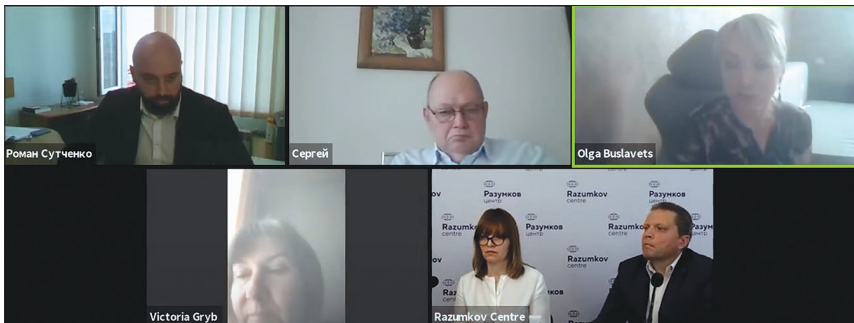

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/onlainedyskusiia-smartinfrastruktura-u-stalomu-rozvytku-mist-svitovyi-dosvid-ta-perspektyvy-ukrainy>

21 травня відбулася фахова online-дискусія **«Дефекти енерго-ринку як виклик національній безпеці»** за участю провідних експертів енергетичної галузі та народних депутатів України.

Під час дискусії було презентовано аналітичну доповідь, підготовлену Центром Разумкова, в якій засвідчено зокрема низький рівень кореляції між енергетичними ринками України та ЄС.

У заході взяли участь народні депутати України В.Гриб й Л.Буймистер, керівники ДП «Оператор ринку» Р.Сутченко та ПАТ «Донбасенерго» О.Ларіонов, а також відомі експерти, заслужені енергетики України — О.Буславець та С.Чех. Від Центру в дискусії були задіяні директор енергетичних та інфраструктурних програм В.Омельченко (доповідач) та провідний експерт С.Чекунова (модератор).

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/fakhova-dyskusiia-defekty-energo-rynku-iak-vyklyk-natsionalnii-bezpetsi-202105211429>

25 червня відбувся круглий стіл, присвячений презентації публікації Центру Разумкова **«Суспільна підтримка євроатлантичного курсу України: оцінки та рекомендації»**, підготовленої за результатами соціологічного дослідження.

Учасники заходу обговорили можливості використання результатів дослідження з метою підвищення ефективності внутрішньої та зовнішньої комунікації в інтересах сприяння процесу євроатлантичної інтеграції України.

Участь в обговорення взяли представники органів законодавчої та виконавчої влади України, посольств держав-членів НАТО, Представництва НАТО в Україні, неурядові українські та зарубіжні експерти.

Дослідження здійснене за фінансової підтримки Посольства Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії в Україні.

СУСПІЛЬНА ПІДТРИМКА ЄВРОАТЛАНТИЧНОГО КУРСУ УКРАЇНИ: ОЦІНКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/prezentatsiia-publikatsii-tsentra-razumkova-suspilna-pidtrymka-ievroatlantychnogo-kursu-ukrainy-otsinky-ta-rekomendatsii>

1 липня в online-режимі відбулося засідання Круглого столу **«Україна-ЄС: шлях до політичної асоціації»**. Захід проводився Центром Разумкова спільно з Представництвом Фонду Конрада Аденауера в Україні.

Під час заходу були презентовані інформаційно-аналітичні матеріали Центру Разумкова.

На обговорення були винесені питання стану, тенденцій та порядку денного політичних відносин Україна-ЄС, шляху до політичної асоціації Україна-ЄС, а також питання внутрішніх проблем і зовнішніх викликів, особливості, тенденції і впливу «стратегічної невизначеності» перспектив євроінтеграції України

У дискусії взяли участь урядовці, народні депутати, незалежні експерти.

Докладно див.: <https://www.youtube.com/watch?v=hdTtUOIpyzo&t=1176s>

20 липня відбулася експертна online-дискусія, під час якої було презентовано результати проекту **«Партнерство Україна-ЄС у безпековій сфері: стан і перспективи»**, здійсненого за фінансової підтримки Представництва Фонду Ганнса Зайделя в Україні.

Метою заходу було обговорення перспектив розвитку безпечного партнерства Україна-ЄС.

До участі в дискусії були запрошені представники законодавчої та виконавчої влади України, посольств і представництв міжнародних організацій в Україні, провідні українські та зарубіжні експерти.

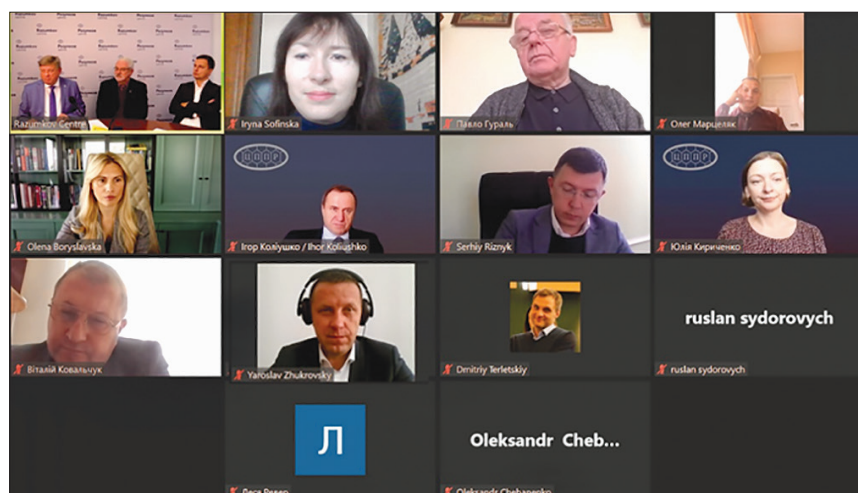
Докладно див.: <https://www.youtube.com/watch?v=Nbc1WzVi1rk>

8 жовтня в online-режимі відбувся Круглий стіл «**Проблеми забезпечення верховенства Конституції України в умовах нових викликів та загроз (до 25-річчя Конституційного Суду України)**».

На Круглому столі були обговорені питання особливості становлення конституційної юстиції в Україні, роль Конституційного Суду у процесі утвердження України як держави демократичної, соціальної та правової, проблеми забезпечення верховенства Конституції України в сучасних умовах, а також конституційні зміни щодо правосуддя (2016р.) та їх вплив на процес удосконалення діяльності КСУ.

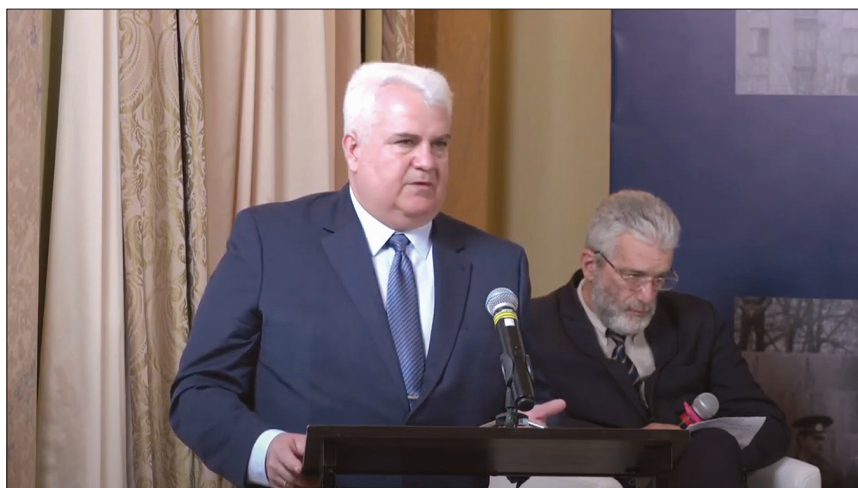
У дискусії взяли участь діючі судді Конституційного Суду та судді КСУ у відставці, народні депутати України, науковці, незалежні експерти.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/problemy-zabezpechennia-verkhovenstva-konstytutsii-ukrainy-v-umovakh-novykh-vyklykiv-ta-zagroz>

13 жовтня відбулася презентація видання **«Україна: 30 років на європейському шляху»**.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/prezentatsiia-vydannia-ukraina-30-rokiv-na-ievropeiskomu-shliakhu>

26 листопада відбулася фахова online-дискусія «Процес формування законодавчої бази для створення в Україні системи громадянської освіти дорослих: сучасний стан і перспективи».

У рамках дискусії було презентовано проект Закону України «Про освіту дорослих (в частині громадянської освіти)», напрацьований у співпраці Центром Разумкова та МОН України.

Захід провівся за підтримки Представництва Фонду Ганнса Зайделя в Україні.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/fakhova-dyskusiia-protse-formuvannia-zakonodavchoi-bazy-dlia-stvorennia-v-ukraini-systemy-gromadianskoi-osvity-doroslykh-suchasnyi-stand-i-perspektyvy>

2 грудня відбулася експертна online-дискусія, під час якої були презентовані результати проекту **«COVID-19: наслідки, виклики та можливості для України»**, здійсненого за фінансової підтримки Представництва Фонду Ганнса Зайделя в Україні.

Метою заходу було обговорення аналітичного дослідження «Соціально-економічні наслідки коронакризи», присвячене аналізу ефективності державних антикризових заходів, спрямованих на попередження негативного впливу пандемії COVID-19 на соціально-економічні та інституційні процеси в Україні. Був проаналізований вплив пандемії на соціальне самопочуття громадян.

До участі в дискусії були запрошені представники органів влади, міжнародних організацій в Україні, українські та зарубіжні експерти.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/prezentatsiia-rezultativ-proektu-sonvid19-naslidky-vyklyky-ta-mozhlyvosti-dlia-ukrainy>

9 грудня в online-режимі відбувся Круглий стіл «**Тенденції суспільно-політичного розвитку України: сучасний стан і основні сценарії**».

Під час заходу було презентоване видання «Сучасні тенденції та перспективи політичного розвитку України (2021-2024рр.)», яке містить аналітичну доповідь, а також результати дослідження громадської думки та експертного опитування.

Захід проводився за підтримки Фонду Ганнса Зайделя в Україні.

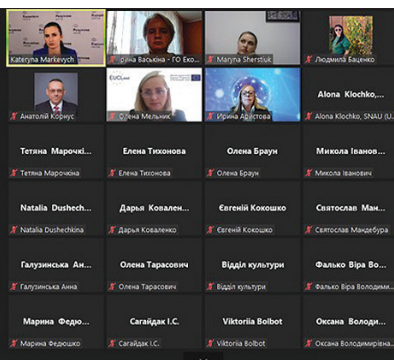
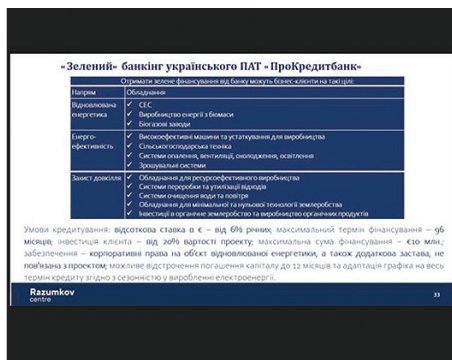
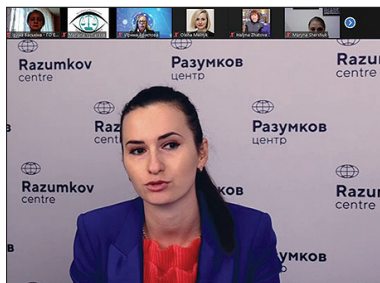

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/kruglyi-stil-tsentru-razumkova-tendentsii-suspolnopolitychnogo-rozvytku-ukrainy-suchasnyi-stand-i-osnovni-stsenarii>

УЧАСТЬ ЕКСПЕРТІВ У ЗАХОДАХ ПОЗА МЕЖАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРУ

26 жовтня провідний експерт економічних і соціальних програм Центру Разумкова К.Маркевич взяла участь в Осінній школі **«Стала енергетика та клімат: досвід ЄС для України»** в якості спікера на одній з панелей, організованій Сумською міською радою, Сумським національним аграрним університетом та ГО «Екотоп».

У заході взяли участь представники академічної та експертної спільнот, державні службовці, посадові особи органів місцевого самоврядування, лідери громад, представники сфери бізнесу та виробництва.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/uchast-v-osinnii-shkoli-stala-energetyka-ta-klimat-dosvid-yes-dlia-ukrainy>

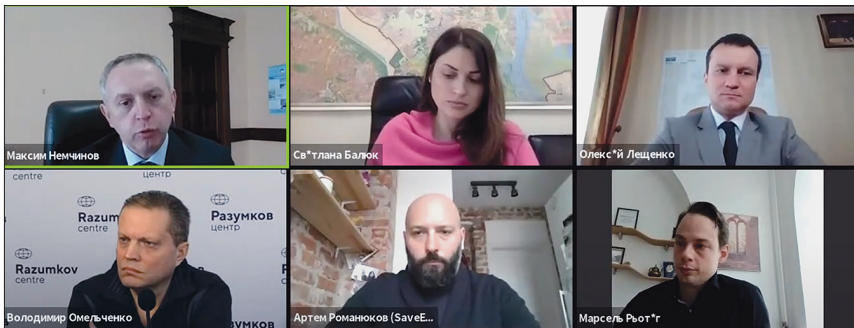
27 жовтня науковий консультант з правових питань Центру Разумкова П.Стецюк взяв участь у презентації **«Національної доповіді про загальний стан криміногенної обстановки в Україні, про стан злочинності та протидії їй, а також про дотримання конституційних прав і свобод громадян на досудовому розслідуванні у 2020 році»**, підготовленої та представленої відомим українським правознавцем, заступником Генерального прокурора України у 2000-2002рр., 2005-2006рр. та 2014-2015рр. О.Баганцем.

[https://razumkov.org.ua/novyny/uchast-u-prezentatsii-natsionalnoi-dopovidi-pro-
stan-zlochynnosti-ta-protydii-ii-v-ukraini](https://razumkov.org.ua/novyny/uchast-u-prezentatsii-natsionalnoi-dopovidi-pro-
stan-zlochynnosti-ta-protydii-ii-v-ukraini)

27 квітня директор енергетичних програм Центру Разумкова В.Омельченко взяв участь в online-дискусії **«Екологічні тренди в Україні. Погляд громадян»**, організованій Інститутом Горшеніна та Представництвом Фонду Фрідріха Еберта в Україні

В.Омельченко запропонував нові підходи у формуванні Другого національного визначеного внеску (НВВ2) у рамках Паризької кліматичної угоди, що полягають, зокрема, у збільшенні ролі систем накопичення енергії в балансуванні енергосистеми, зниженні енергоемності ВВП та розвитку водневої енергетики.

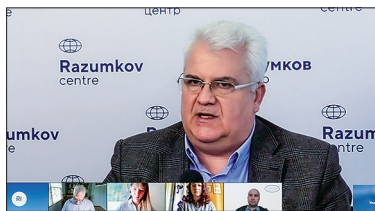

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/uchast-u-fakhovii-onlain-dyskusii-ekologichni-trendy-v-ukraini-pogliad-gromadian>

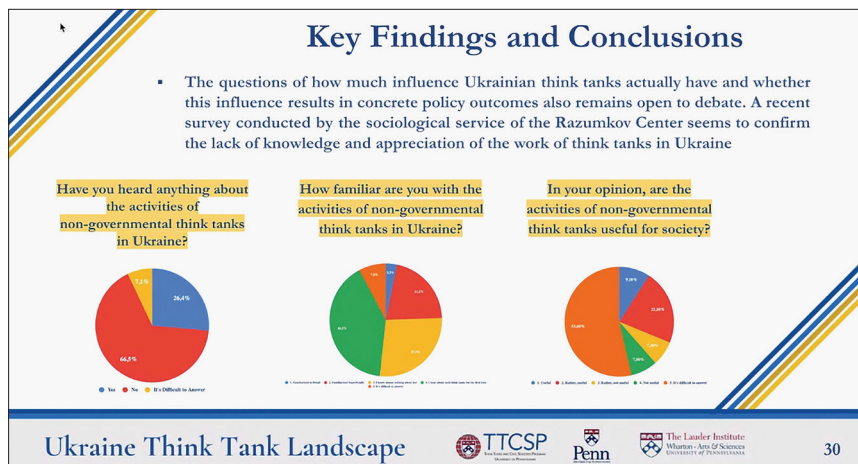

4 травня президент Центру Разумкова Ю.Якименко взяв участь в online-семінарі **«Майбутнє аналітичних центрів та політичного дорадництва в Україні»**, організованому Програмою аналітичних центрів та громадянського суспільства Інституту Лаудера Університету Пенсильванії.

Керівник програми, професор Дж.Макґанн презентував здійснене TTCSP у 2020-2021рр. дослідження, в якому міститься аналіз сучасного стану та проблем розвитку українських Think Tanks, а також попередні рекомендації для аналітиків та донорської спільноти.

Під час семінару були представлені останні дані соціологічного опитування Центру Разумкова щодо обізнаності громадян з діяльністю неурядових аналітичних центрів України.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/uchast-v-ukrainskomu-seminari-programy-analitychnykh-tsentriv-ta-gromadianskogo-suspilstva-universytetu-pensylvanii>

6 травня провідний експерт енергетичних програм Центру Разумкова М.Білявський взяв участь в експертній дискусії «**Nord Stream 2 – a German Dilemma and a Tight Spot for European Energy Security**», яку проводив німецький аналітичний центр Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP).

М.Білявський під час дискусії зазначив, що Україна може облаштовувати сховища для зберігання водню та/або газоводневої суміші у соляних печерах поблизу кордону із ЄС та об'єктами вітчизняної газотранспортної мережі, що стане додатковою конкурентною перевагою перед проектом «Північний потік-2».

Також експерт нагадав, що система телемеханіки «Північного потік-2» з високою ймовірністю може виконувати військову функцію, тобто здійснювати пасивний моніторинг за переміщенням суден в акваторії Балтійського моря.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/uchast-v-ekspertnij-diskusii-stiftung-wissenschaft-und-politik-swp>

19 травня президент Центру Разумкова Ю.Якименко в якості спікера взяв участь у міжнародному online-семінарі **«Стійкість України: економіка, політика, безпека»**, організованому Офісом зв'язку українських аналітичних центрів у Брюсселі спільно з Центром європейських студій імені Вілфреда Мартенса (аналітичний центр Європейської народної партії).

Ю.Якименко у своєму виступі зазначив фактори стійкості та вразливості України у сферах політики і безпеки, а також відповів на запитання аудиторії.

Докладно див.: <https://www.facebook.com/events/513738783335657>

16 червня президент Центру Разумкова Ю.Якименко в якості панеліста взяв участь у щорічному Саміті аналітичних центрів Центральної та Східної Європи (в online-режимі), організованому Програмою досліджень аналітичних центрів та громадянського суспільства Університету Пенсильванії (TTCSP) та аналітичним центром GLOBSEC (Братислава, Словаччина).

На Саміті було презентоване дослідження TTCSP «Аналітичні центри та політичне дорадництво у Центральній і Східній Європі» – 2021 та приклад Польщі» (2021 Think Tanks and Policy Advice in CEE and the Case Study of Poland).

Ю.Якименко у II сесії Саміту «Майбутнє аналітичних центрів та політичного дорадництва» здійснив презентацію, що базувалася на матеріалах статті «Аналітичні центри сьогодні і завтра: погляд з України». Головний акцент презентації було зроблено на сучасних викликах, що стоять перед аналітичними центрами України.

18 червня президент Центру Разумкова Ю.Якименко взяв участь в online-конференції TEPСА, присвяченій головуванню Словенії у Раді ЄС. Співорганізатором конференції виступив Факультет суспільних наук Університету Любляни.

Ю.Якименко взяв участь як панеліст у роботі сесії «Західні Балкани та Східне партнерство», де представив погляд з України на шляхи та напрями удосконалення Європейської політики сусідства та її вектору Східного партнерства, торкнувся поточних пріоритетів процесу євроінтеграції України, а також наголосив на необхідності подолання «стратегічної невизначеності» ЄС відносно конкретних перспектив і термінів набуття Україною членства в Євросоюзі.

Докладно див.: <https://www.youtube.com/watch?v=cWJVnnv5MZE>

15 серпня директор енергетичних програм Центру Разумкова В.Омельченко в якості модератора взяв участь у міжнародній конференції **«Перспективи газотранспортної системи України»**. Головним спікером на заході був Я.Копач — Голова Секретаріату Енергетичного Співтовариства ЄС та країн-партнерів.

23 серпня співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки М.Пашков взяв участь в установчому Саміті Міжнародної Кримської платформи.

Центр Разумкова є членом Експертної мережі, завданням якої є надання інформаційно-аналітичної та комунікаційної підтримки діяльності Кримської платформи. До складу Експертної мережі входять українські та іноземні експерти у різних галузях, журналісти, науковці та правозахисники.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/tsentr-razumkova-vziav-uchast-v-ustanovchomu-samiti-krymskoi-platfomy>

9-11 вересня провідний експерт економічних і соціальних програм Центру Разумкова К.Маркевич взяла участь у Міжнародній літній школі **«The RMs Summer Idea Camp»** у якості спікера на одній з панелей, що пройшла в Одесі (Україна) та була організована Київським національним торговельно-економічним університетом у співпраці з Європейським інститутом інновацій та технологій (EIT Raw Materials).

У літній школі взяли участь представники академічної та експертної спільноти з України, Польщі, Литви, США та Індонезії.

У своєму виступі «Сталий розвиток та цифровізація: можливості та виклики» К.Маркевич ознайомила учасників літньої школи з двома фундаментальними мегатрендами сучасності — сталий розвиток та цифровізація, синергія яких може запропонувати спільне рішення з довгостроковими позитивними наслідками для зміни клімату.

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/uchast-u-mizhnarodnii-litnii-shkoli-the-rms-summer-idea-camp>

22 жовтня президент Центру Разумкова Ю.Якименко та співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки О.Мельник взяли участь у 22-му «Українському сніданку» в Берліні, який проходив під назвою **«Україна через 30 років після здобуття незалежності: довготермінові тенденції і шлях уперед»**.

Захід було організовано Інститутом Європейської політики (IeP, Берлін) в рамках проекту «Німецько-українська дослідницька мережа (GURN-2), у співпраці з Фондом Конрада Аденауера та Центром Разумкова. Серед учасників були представники політичних та урядових інституцій Німеччини, Посольства України та дипломатичних представництв інших держав, дослідники, журналісти, представники громадянського суспільства, студенти.

Експерти Центру Разумкова презентували аудиторії англomовне видання Центру Разумкова «Ukraine: 30 years on the European Path».

Докладно див.: <https://razumkov.org.ua/novyny/prezentatsiia-vydannia-ukraina-30-rokiv-na-ievropeiskomu-shliakhu-v-berlini>

ЦЕНТР РАЗУМКОВА В ЦИФРАХ

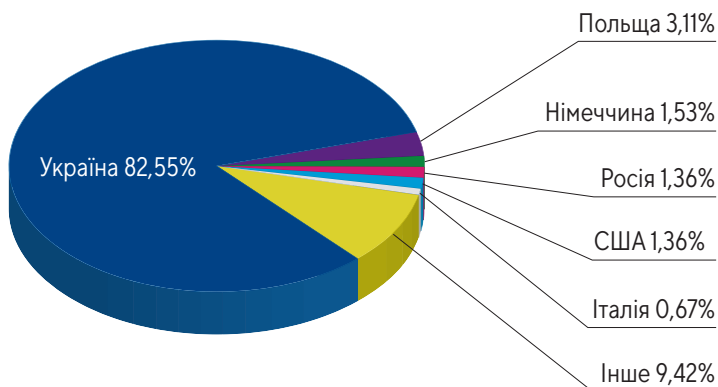

У 2021р. сайт razumkov.org.ua відвідало **185 553** користувачі.

Facebook-сторінка, станом на кінець 2021р., отримала **5 363** підписників.

FACEBOOK-СТОРІНКА ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА

ФІНАНСУВАННЯ ТА ВИДАТКИ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА у 2021р.

ФІНАНСУВАННЯ	
Джерело фінансування	Сума (тис. грн.)
SIPRI 2021	802,0
БФ «Демократичні Ініціативи імені Ілька Кучеріва»	940,0
Представництво Фонду Ганса Зайделя в Україні	1 252,2
Представництво Фонду Конрада Аденауера в Україні	2 157,8
Представництво Фонду Фрідріха Науманна за Свободу в Україні	245,0
Благодійні внески, пожертва	6 927,3
Гранти від інших фондів та організацій	7 113,3
Всього фінансування	19 437,6

ОСНОВНІ ЗАСОБИ (тис. грн.), станом на 01.01.2022р.	
Залишкова вартість	1 444,9
Первісна вартість	3 717,4
Знос	(2 272,5)

ВИДАТКИ	
Видатки	Сума (тис. грн.)
Заробітна плата адміністративного персоналу	1 044,4
Заробітна плата за проектною діяльністю	7 576,3
Податки на ФОП (ЄСВ)	1 896,5
Оренда, комунальні послуги	4 586,3
Інформаційне забезпечення	88,3
Утримання автотранспорту	316,6
Телекомунікаційні послуги (зв'язок, Інтернет)	77,3
Придбання основних засобів (комп'ютерна техніка, програмне забезпечення та інше)	421,6
Дослідження громадської думки	3 537,5
Експертні послуги	206,4
Відрядження	44,0
Технічне забезпечення (утримання офісної техніки, канцтовари та інше)	124,8
Господарські товари	127,8
Публічні заходи	201,6
Видавнича діяльність	773,8
Інші витрати у т.ч. аудит послуги	270,4
Всього витрат	21 293,6

ЦЕНТР РАЗУМКОВА: КОМАНДА І КОНТАКТИ

Центр Разумкова — це колектив професіоналів, об'єднаних спільними цінностями та амбітними цілями.

Президент Центру — Юрій Якименко

Генеральний директор — Павло Пинзеник

У Центрі Разумкова на постійній основі працює 43 особи. З Центром активно співпрацюють в якості консультантів представники наукової та експертної спільноти. За контрактами під час виконання проектів залучалося понад 100 зовнішніх експертів. Загальноукраїнські опитування соціологічної служби Центру Разумкова здійснюють понад 300 інтерв'юерів.

Центр Разумкова висловлює вдячність усім партнерам, які сприяли проведенню наших досліджень і втіленню у життя розроблених нами рекомендацій.

Наша адреса:

01015, м. Київ, вул. Лаврська, 16, 2-й поверх

Телефон: (38 044) 201-11-98

Факс: (38 044) 201-11-99

е-mail: info@razumkov.org.ua

Веб-сторінка: www.razumkov.org.ua